

Rahanpesun estäminen -uutiskooste 3/2022 – 9.12.2022

Vuosi lähestyy loppuaan, mutta vielä ei ole aika aloittaa lomailua! Teema-arvio korkeariskisten asiakkaiden aiheettomista pankkipalveluiden rajoittamisista (nk. de-risking- ilmiö) julkaistaan lähipäivinä. Lisäksi rahanpesun estämisen valvontastrategia on Finanssivalvonnan sisäisessä valmistelussa ja pääsemme kertomaan siitä pian ensi vuoden alussa. Ja samalla odotamme innolla rahanpesulain osittaisuudistusta, jotta pääsemme julkaisemaan kovasti odotetun rahanpesun ja terrorismin estämistä koskevat määräykset ja ohjeet (MOK). Ahkerointia riittää siis tälläkin pajalla joulua odotellessa!

Luottolaitossektorin riskiarvioyhteenveto julkaistu

Finanssivalvonta on julkaissut yhteenvedon arviostaan sen valvonnan piiriin kuuluvien luottolaitosten toimintaan liittyvistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sektorikohtaisista riskeistä. Finanssivalvonnan arvion mukaan luottolaitoksiin sektoritasolla kohdistuva rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen kokonaisriski on merkittävä. Sektorikohtainen riskiarvio tulee ohjaamaan luottolaitoksiin kohdistuvia Finanssivalvonnan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontatoimenpiteitä tulevina vuosina.

- [Luottolaitossektorin riskiarvion yhteenveto 2022](#)
- [Valvottavatiedote 17.10.2022](#): Finanssivalvonnan laatiman luottolaitossektorin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion yhteenveto on julkaistu
- [Lehdistötiedote 17.10.2022](#): Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet kohdennettava todellisen riskin mukaan – valvonnassa painotetaan riskienhallintakeinoja

Pakotteet

Euroopan unioni julkaisi 6. lokakuuta kahdeksannen pakotepaketin Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan takia. Uusimman pakotepaketin myötä otettiin käyttöön uusi pakotelistauskriteeri, joka mahdollistaa EU:n pakotteiden kiertämistä helpottavien henkilöiden ja tahojen pakotelistaamisen. Pakotteiden kiertämistä on esimerkiksi pakotteiden alaisten tavaroiden vienti EU-maista kolmanteen maahan ja sieltä edelleen Venäjälle, tai omistusjärjestelyt todellisen omistajan peittämiseksi.

[Ulkoministeriön antama tiedote](#) asiasta löytyy kokonaisuudessaan ministeriön verkkopalvelusta.

Finanssivalvonta haluaa tässä yhteydessä varoittaa valvottavia kohonneesta riskistä EU-maista kolmansiin maihin tapahtuvassa viennissä, johon saattaa joissain tapauksissa liittyä yritys kuljettaa tavarat edelleen Venäjälle. Fiva korostaa asiakkaan tuntemiseen liittyvien toimenpiteiden tärkeyttä, muun muassa riskiperusteisesti kohdentamalla toimenpiteet asiakkaisiin, joilla on liiketoimintaa sellaisiin kolmansiin maihin, jotka edelleen jatkavat aktiivista kaupankäyntiä Venäjän kanssa. Lisäksi yksittäiseen liiketoimeen liittyvien osapuolten tosiasiallisten edunsaajien selvittäminen korostuu, jotta mahdolliset yritykset kiertää pakotteita pystytään havaitsemaan ja estämään.

Tarkista ovatko menettelytavat rikkomusepäilystä ilmoittamiseen kunnossa

Finanssivalvonta haluaa muistuttaa, että valvottavilla tulee olla menettelytavat, joita noudattamalla sen palveluksessa olevat ja asiamiehet voivat ilmoittaa riippumattoman kanavan (ns. whistleblower-ilmoituskanava) kautta rahanpesulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta (kts. tarkemmin rahanpesulain 7 luvun 8 §). Oma valvottavan sisäistä whistleblower-ilmoituskanavaa ei tarvitse kuitenkaan perustaa, jos Finanssivalvonta on valvottavan hakemuksesta päättänyt, että Finanssivalvonnan ilmoituskanava on riittävä valvottavan koko, toiminta ja sen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit huomioon ottaen. Ohjeet valvottavan hakemuksen tekemiselle löytyvät [Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#).

Ilmoituksen tekevällä valvottavan työntekijällä tai asiamiehellä ei tarvitse olla erityistä näyttöä rikkomusepäilyn tueksi, vaan perusteltu epäily riittää. Ilmoituksen tekijää suojaa järjestelmän luottamuksellisuus. Ilmoituksen tekijää suojaa myös se, että Finanssivalvonnasta annetun lain 71 b §:n mukaan henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta. Jos ilmoitus osoittautuu kuitenkin ilmeisen perättömäksi, voi se johtaa tutkintapyynnön tekemiseen poliisille.

- [Ilmoita väärinkäytösepäilyistä – Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen](#)

Laiminlyönti voi johtaa hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen

Finanssivalvonta voi määrätä rahanpesulain 8 luvun 1 §:n 12 kohdan perusteella rikemaksun, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo rahanpesulain 7 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun veloitteen laatia menettelytavat rikkomusepäilystä ilmoittamiseen. Mahdollisuudesta määrätä seuraamusmaksu on säädetty rahanpesulain 8 luvun 3 §:n 11 kohdassa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ylikansallinen riskiarvio (SNRA)

EU komissio on julkaissut päivitetyn ylikansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion 27.10.2022. Tällä hetkellä riskiarviosta ei ole vielä saatavilla suomenkielistä versiota, mutta [englanninkielinen riskiarvio](#) sekä [yksityiskohtaisempi analyysi eri riskeistä](#) ovat saatavilla Euroopan komission verkkopalvelusta.

Raportin mukaan luotto- ja maksulaitokset, sähkörahayhteisöt ja muut luotonantajat ovat edelleen haavoittuvia rahanpesulle riskien hallintakeinojen heikkouden johdosta. Erityisesti tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen hankala saatavuus vaikeuttaa torjuntaa. Virtuaalivaluuttoja koskevan riskin arvioidaan kasvaneen verrattuna vuoteen 2019. Rahanpesun valvojien osalta komissio korostaa tarvetta kasvattaa resursseja, lisätä rahanpesutarkastuksia ja kehittää yhteistyötä valvojien ja valvottavien välillä.

Maksajan tiedot -asetuksen uudelleenlaadinta

Euroopan komissio antoi 20. heinäkuuta 2021 neljä lainsäädäntöehdotusta eli niin sanotun rahanpesupaketin ([AML/CFT package](#)), jolla pyritään tehostamaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa. Yksi neljästä sääntelyehdotuksesta koskee ns. [maksajan tiedot -asetuksen](#) uudelleenlaadintaa siten, että asetuksen veloitteet koskevat myös kryptovarojen tarjoajien kryptovarojen siirtoja. Kryptovarojen tarjoajien olisi kerättävä tiedot kryptovaroilla tehtävien liiketoimien osapuolista (ns. travel rule), mikä vastaisi myös rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF) suositusta.

EBA valmistelee parhaillaan ohjeita travel rule -säännön soveltamisesta ja niistä järjestelmistä ja kontroleista, joita kryptovarojen tarjoajien tulee ottaa käyttöön. EBA laatii ohjeet vuoden 2023 aikana.

EBAn ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan vaatimustenmukaisuuden valvonnasta vastaavan henkilön roolista

Euroopan pankkiviranomainen (EBA) julkaisi 14.6.2022 englanninkieliset ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan henkilön (AML/CFT Compliance officer) tehtävästä ja vastuista. EBA:n ohjeet astuivat voimaan 1. joulukuuta 2022.

Finanssivalvonnan suositus noudattaa EBA:n ohjeita tullaan lisäämään valmisteilla oleviin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeviin määräyksiin ja ohjeisiin (MOK 1/2022). MOK 1/2022 tullaan antamaan sen jälkeen, kun lakimuutokset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:iin (HE 236/2021) ovat tulleet voimaan.

- [EBA:n ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan vaatimustenmukaisuuden valvonnasta vastaavan henkilön roolista \(EBA/GL/2022/05\)](#)

Ajankohtaisia uutisia FATF:sta

FATF ilmaisi lokakuun 2022 yleiskokouksessaan uudelleen myötätuntonsa Ukrainan kansaa kohtaan Venäjän hyökkäyksen johdosta. Venäjän toimet rikkovat edelleen FATF:n peruseriaatteita, joiden tavoitteena on edistää turvallisuutta ja rahoitusjärjestelmän eheyttä. Venäjän jatkuvien toimien seurauksena FATF päätti asettaa lisärajoituksia Venäjän roolille ja vaikutusvalle FATF:ssa.

Kansainvälisen rahoitusjärjestelmän suojelemiseksi FATF korostaa tarvetta olla valppaana Venäjään kohdistuvien vastatoimien kiertämisen riskeille.

FATF:n yleiskokouksessa kerrottiin FATF:ssa vireillä olevasta työstä kiristysahtaohjelmien tuottoihin liittyvistä rahanpesuriskeistä sekä työstä FATF:n *Best Practices on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations* -asiakirjan päivittämiseksi.

Finanssivalvonnan [rahanpesun estämisen verkkopalvelun kansainvälisiä asioita koskevassa osiossa](#) on päivitettyjä tietoja myös muista lokakuun 2022 FATF:n yleiskokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista.

Tilaa Rahanpesun estäminen -uutiskooste sähköpostiisi

Jos et ole vielä uutiskoosten tilaaja, tee tilaus verkkopalvelussamme osoitteessa [finanssivalvonta.fi > Tiedotteet ja julkaisut > Tilaa tiedotteet ja julkaisut sähköpostiisi](#)

Lisätietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä on luettavissa [verkkopalvelussamme](#) sekä useiden viranomaisten ylläpitämällä yhteisellä [rahanpesu.fi-sivustolla](#).

Tontut valvovat joulun alla,
me koko vuoden.

Hyvää joulua ja
onnellista uutta vuotta!

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Oikopolut

- > [Tiedotteet ja julkaisut](#)
- > [Blogit](#)
- > [Medialle](#)

Finanssivalvonta

PL 103, 00101 Helsinki | Puhelinvaihde: 09 183 51
Viestinnän palvelunumero: 09 183 5250
Viestinnän mediapäivystys: 09 183 5030
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

Powered by Postiviidakko